

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGANAL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Distribuirea proprietății.

Un stat agricol, cum este și patria noastră, va prospera numai atuncea economicește, dacă și proprietatea va fi distribuită (împărțită) în modul cel mai prielnic.

Deosebim trei feluri de proprietăți după întinderea lor: proprietatea mică, mijlocie și mare. Este greu de a stabili granița între aceste trei feluri de proprietăți, căci ceea-ce într'o țeară sau regiune s'ar putea numi d. e. proprietate mijlocie, în alta ar fi mare sau mică, după-cum este teritoriul destinat pentru agricultură mai mare sau mai mică și după populațiunea mai deasă sau mai rară într'un stat. În general însă putem zice, că numim proprietate mică, aceea care este lucrată de însuși proprietar, dim preună cu membrii familiei sale, fără a avea lipsă de ajutorul altor brațe străine. Proprietatea mijlocie, pe care o lucrează proprietarul însuși, însă având trebuință ca ajutor brațe străine și în fine proprietatea mare la care proprietarul nu lucră însuși și întinderea moșiei sale îi absoarbe tot timpul pentru a supraveghea și conduce lucrările.

Proprietatea mică și cea mijlocie va fi totdeauna mai bine îngrijită și mai cu tolos exploatată, fiindcă munca brațelor este totdeauna mai exactă ca cea făcută cu vitele și mașini. Nu se poate însă folosi de marile îmbunătățiri fonciare (ale pământului), cum este d. e. canalisări, disecări ale locurilor băltoase, înființarea de drumuri, de întrebuițarea cu economie a diferitelor mașini agricole, cari numai pe întinderi mari se plătesc și lucrează cu câștig.

Cum stăm la noi cu distribuirea proprietății, ne arată statistica (conscrierea) executată de ministrul nostru de agricultură pe anul 1900.

Totalul pământului cultivabil este în Ungaria 48,834.673 jugere k., din care cad asupra agriculturii propriu zisă 22,769.764 jugere k. Din acestea avem proprietăți:

	mai mici de 1 jug. fără arătură:	
	294.475 propr. cu 92.479 jug. k.	
tot așa cu arătură	269.974 „ „ 139.539 „ „	
1-5 jug. k.	716.769 propr. cu 1,923.157 „ „	
5-10 jug. k.	458.535 propr. cu 3,317.079 „ „	
10-20 „ „	385.381 „ „ 5,396.130 „ „	
Total	2,123.634 propr. cu 10,868.384 jug. k.	
peste 20 jug. k.	3.768 „ „ 11.901.380 „ „	
Total general	2,127.402 propr. cu 22,769.764 jug. k.	

Ce rezultă din aceste numere? Că, pe când peste 2 milioane proprietari de pământ stăpânesc numai 11 milioane jugere aproximativ, 3.768 de fericiți sunt proprietari a aproape 12 milioane jugere.

Un stat prosperează numai atuncea, când toate felurile de proprietăți sunt reprezentate în mod egal sau aproape în mod egal. După statistica arătată mai sus este prea bătător la ochi predominatiunea proprietății mari în Ungaria, care aduce cu sine sărăcia excesivă a micilor proprietari.

DIN LUME

In dieta ungară

a luat cuvântul zilele din urmă și deputatul slovac Veselovsky, pretinzând sus și tare executarea legii de naționalități.

Eată, după «Gaz. Trans.», ce a a zis între altele numitul deputat:

«În interesul existenței, cultivării și dezvoltării popoarelor nemaghiare din Ungaria ei cer, ca limba acestor popoare în ținuturile, pe unde locuiesc în masse, să o poată întrebuița în toate

școlile până la universitate, la comune, orașe, comitate, în diferitele deregătorii, în biserici, la judecătorii și municipii. Aceste drepturi le pretindem noi nemaghiarii pe baza dreptului natural, divin și legal. (Sgomot). Pretindem aceste drepturi pe baza legii naționalităților, a art. XLIV din 1868.»

Din Sârbia.

Nainte de asta cu câteva zile se lățise vestea, cum am fost publicat și noi, că Regele Alexandru al Sârbiei ar fi aplicat a abdice de tron.

Știrile ce sosesc mai nou însă o desmint aceasta. Astfel ziarul «New-York Herald» din Paris publică următoarele din un interviu al Regelui Alexandru cu un corespondent al seu:

«Sper că voiui trăi încă 20, eventual 30 de ani. Imi voiui apêra tronul cu sabia în mână. Dacă până la 1912 nu mi-se va naște copil, mă voiui înțelege cu Scupștina asupra persoanei succesorului, de sigur însă nu după dorința lui Georgevici, care complotază în Viena cu familia Karageorgevici contra mea. În toate împrejurările pot conta pe armata mea.»

Ear Regina Dragina a zis:

«Nu vom abdica și până când Regele nu va fi mai bătrân cu 25 de ani ca azi, nu renunț la speranța de a avea copii.»

Răsboiul din Transvaal.

Burii au încă 3 corpuri de armată, cari luptă sub comanda lui Botha, De-Wett și Delarey. Kitchener vrea să silească pe Buri la o luptă decisivă.

Președintele Krüger întrebat fiind de un corespondent al ziarului parisian «Le Journal» asupra răsboiului, a răspuns:

«Nu facem răsboiu din plăcere, ci pentru-ca să ne susținem libertatea; ne luptăm, fiindcă vrem pacea. Salutăm din

inimă ori-ce început, care ne aduce cu un pas mai aproape de scop. Poporul bur nu va despera, chiar dacă l-ar ajunge lovituri și mai mari. Credința în D-zeu ne dă curajul și ne face neîmblânziți. Toate vor trece. D-zeu trimite, ce-i drept, mari ispite și încercări asupra poporului meu, el însă nu l-a părăsit nici-odată. Nenorocirea e trecătoare, aceia însă, cari păcătuiesc, vor fi supuși judecării vecinice.

Impăratul Wilhelm

din incidentul aniversării nașterii sale a trimis capitalei Italiei, Roma, un monument de marmoră al poetului german Goethe, pentru a fi așezat pe una din piețele publice ale orașului. Aceasta ca semn al simpatiilor sincere și cordiale, cari îl leagă pe El și pe Germania de frumoasa Italie.

In amintirea întrevederii dela Danzig El a trimis și Țarului un pumnal de oficer de marină.

Medicul casei.

Trecerea sughițului. Această mișcare convulsivă a stomacului e destul de displăcută și se întâmplă adeseori omului. S'au arătat oare-cari mijloace de întrebuițat pentru încetarea sughițului. Un mijloc foarte sigur contra sughițului e de a pune pe cineva să-ți țină strâns amândoi pumnii și pulsurile mânilor și de a respira cât se poate mai rar.

F O I Ț Ă

Merg la cârșmă...

Merg la cârșmă 'n deal să beu
Dară nu mă duc să beu,
Ci mă duc, fiindcă vreu
Să sărut pe puiul meu.

Șede fata de cârșmar
La măsuța cu cântar,
Lângă vinul de Cotnar,
Și-mi închină un păhar.

Printr'al sticlelor desis
Ea-mi suride pe furis.
Eară taica ei fățiș
Ne privește cam chioris.

«Taică, taică, câinii bat,
Eși și du-te iute 'n sat,
Că țigani au intrat
Și sunt meșteri la furat!»

Contra năsipului și a pietrii de beșică. Un leac popular, mult recomandat de unii practici ca foarte bun, este zama de rădăcină de pir, o plantă ierboasă foarte răspândită ca buruiană prin holdele, grădinile și viile noastre. Aceste rădăcini se culeg cu deosebire primăvara, se spală, apoi se ferb bine cu apă și se strecoară. Teiul acesta se bea cald pe nemâncate sau și rece în loc de apă. In aceeași zi se poate observa efectul. Urinarea devine mai deasă și urina e tulbure și amestecată cu năsip. Dacă se ivesc și bucăți mai mari în canalul urinar, ele nu trec și trebuie împinse îndărăt, dacă putem, dacă nu, vom cere ajutorul medicului. Și aceste bucăți însă se disolvă în câteva zile. Acest leac recomandat nu e vătămător și toți bolnavii de această boală o pot încerca.

Apa de beut. Să vedem de unde putem lua apă de beut, căci ea ne poate fi dată de ploii, de izvoare, de fântâni, de riuri, de canale, de gropi și de bălți.

Apa de ploaie pentru-ca să fie curată, trebuie să fie adunată ceva mai târziu, după-ce a început ploaia, căci cea dela început primește mai multe corpuri din aer prin căderea ei. Cea mai bună apă de beut este cea din izvoare, dar și însușirile ei atiră mult dela pământul din care se scurge. Insușirile unei ape de fântână atiră eară: dela pământul din care o scoatem. Când fântânile nu sunt adânci, apa lor se poate ușor strica prin materii orga-

Dar cârșmarul bogătan
Ce îi pasă de țigan!
Las' să-și fure și curcan
Las' să-și fure și cârlan.

El păzește un odor
Cu obrazul rumeior
Și cu sinul rotunjour,
Cum 'l-aș strînge de cu dor!

Puica-mi toarnă grijuliu,
Toarnă vinul auriu,
Eu îl beu și nu mai știu
De sunt mort ori de sunt viu.

Nicu Dracinschi.

Povestea măței.

Evei, strămoașei noastre, ci-că îi venise odată gust să se dea în dragoste cu satana, care vecinic umbla pe-acolo și-și făcea treaba pentru te miri-ce. Adam află despre faptele nevastei sale, dar ca omul cel

nice, cari dela suprafața pământului străbat până la ea și prin putreziciunea lor produc deosebite boale. Apa de riu fiind mai aerisată și când nu are într'însa rămășițe vegetale ori alte murdării, atunci ea este cu mult mai bună decât cea de izvor. Apa de prin gropi, bălți și lacuri este cea mai rea, fiindcă are mai totdeauna multe materii animale și vegetale în putreziciune, cari o otrăvesc și dacă o beai, atunci poți să te îmbolnăvești de friguri ori de alt ceva. De aceea este bine ca omul să fie întotdeauna cu băgare de samă și să se uite la apa ce o bea. Apa ce vine din topirea zăpezii și a gheții nu este bună, căci are într'însa corpuri străine; ea este grea la mistuit și nesănătoasă.

Dela Reuniunile noastre.

«**Reuniunea Economică din Orăștie**» a hotărît continuarea de prelegeri populare economice prin comunele învecinate, prelegeri începute în toamna trecută. Astfel *Duminica viitoare*, 16 Febr. n. vor ieși din partea Reuniunii secretarul I. Moța și membrul în comitet I. Fleșeriu, în comuna *Vaidei*, popularisând și în această comună scopurile Reuniunii și făcând oamenilor cunoscute foloasele ce le pot avea dela ea, dându-le totodată povețe de lucrări mai raționale în felurite rami economice.

pacinic, tace. Ca să scape de satana, se apucă și-și face o corabie la marginea mării, ca să treacă cu nevasta în altă parte și așa pe tăcutele să despartă pe Eva de satana.

Satana a priceput gândul lui Adam și ducându-se la Eva, o întrebă:

— Ce voește să facă bărbatul tău de lucrează într'una la scândurile acelea?

— Nu știu, răspunse Eva. Intreabă-l numai decât și-mi dă de veste, căci împotriva noastră lucră el așa de cu inimă.

Eva ascultă sfatul satanei și într'o zi, pe când se ospătau, zise lui Adam:

— Ce ai să faci tu din scândurile acelea, la cari lucră de dimineața până sara?

— Nu pot să-ți spun, căci nici eu nu știu ce-oi să fac din ele. Diavolul veni a 2-a zi după răspuns, însă Eva n'avu ce-i spune.

— Trebuie să afli numai decât, că altfel e rău de noi, zise satana.

Și cum femeile au darul de a se linguși pe lângă bărbații lor, când au de aflat ceva, încep și moașa Eva a se ruga de

Reuniunea de temperanță înființată în Șoimuș pentru a îmbărbăta pe oameni a-și produce vin propriu de mere și struguri și să părăsască afurisitul de rachiu, a dat premiu un orologiu cu deșteptător (Wecker Uhr) care se sortează între cei-ce au sădit mai multă viie, și mai mulți meri și peri în grădinile lor.

Afară de aceasta a cumpărat o vițea și o scroafă, cari s'au împărțit între membrii tovărășiei ca premiu de încurajare. Cei-ce au câștigat premiul s'au deobligat că la timpul seu, când vor fi fata acestea, vor da înapoi tovarășiei cel cu vițeaua 2 vițele, ear cel cu scroafa două purcele spre a le distribui tot pe această cale între membrii tovarășiei.

„Reuniunea română de înmormântare din Orăștie” și-a ținut adunarea generală a 5-a, Duminecă, fiind de față numeroși membri. Adunarea a condus-o membrul mai bătrân dl Nicolae Trif (în lipsa președintelui). Adunarea a luat cu multă plăcere la cunoștință raportul secretarului I. Moța despre bunul mers al Reuniunii în anul trecut, precum și raportul amănunțit al cassarului I. Branga despre venitele, cheltuelile și creșterea averii Reuniunii, și a dat atât comitetului cât și cassarului absolutul pe anul trecut.

În despărțământul al 3-lea avem deja primii 260 de membri. Încă 40 și va începe a funcționa și acest despărțământ, cu care loialtă, această prea folositoare Reuniune va avea 900 membri.

Prelegeri economice în Lugoj.

Fruntașii români din Lugoj, au început în acel oraș, aranjarea unui șir de prelegeri economice pentru popor. Dumineca tre-

Adam s'ei spus ce face, că doară și ea muncește ca să fie patru păreți, că și ea are milă de bărbat și că nu trebuie să se ferească unul de altul.

Văzând Adam atâta stăruință din partea Evei, îi spuse:

— M'am urit de stat aici, vreau să mă duc în altă parte.

Lucrez la o corabie, cu care s'eu pot trece gospodăria mea de aici, unde mă voi așeza.

Cum auzi Eva această veste, o și povesti satanei.

Satana zise Evei:

— Ascultă-mă Evo, Adam a simțit că noi ne iubim și vrea cu ori-ce chip să ne despartă. Corabia o face ca să vă mutați pentru totdeauna de aici. Fără tine eu nu pot. Când veți porni voi eu am să mă fac șerpe. Tu să nu te sui în corabie până ce nu vei lua cu tine și pe șerpele de casă.

Eva făgădui că așa va face.

Când fu corabia gata, în ea intră Adam cu toți ai sei. Eva însă nu da să intre.

cută s'a ținut deja a doua prelegere, prin d' *Titu Hateg*, în școalele române, fiind de față numeroși ascultători. Prelegătorul a vorbit despre *desvoltarea concentrică a singuratice-lor meserii*, arătând un plan de lucrare bine chibzuit în privința asta.

Pe 12 Febr. n. e pusă a treia prelegere despre *„Micile industrii”* de dl Dr. Traian Vuia.

DE TOT FELUL

PENTRU MESERIAȘI

Pentru pictori și zugravi. Un lustru în fața bronzului, care se prinde pe toate substanțele se prepară dacă se disolvă 10 părți diamant fuxin în 100 părți alcool de 95° în baie de apă, apoi se adaugă 50 părți acid benzoic și se mai ferbe încă 5—10 minute, până-ce masa a căpătat o culoare strălucioasă, ca bronzul auriu.

Pentru lemnari și constructori. Ca excelent mijloc pentru conservarea lemnului, se recomandă așa numitul *«Carbolineum Avenarius»*. Acest mijloc de conservare este recomandat atât pentru a împregna lemnul, cât și pentru a usca ziduri sau păreți umezi și a distruge bureții cari cresc la astfel de locuri umezoase. Preparatul acesta pătrunde în lemn și se poate aplica și la lemn uscat și la lemn verde, cari împregnate cu el capătă o culoare brunetă, frumoasă.

Pentru cismari și păpucari. Dacă se păstrează cisme sau ghetete la un loc, care este umed, se formează pe ele un fel de mucegaiu, care distruge pelea. La un loc prea uscat ghetetele și cismele se uscă, se sbircesc și devin tari. Uleiul de terpenin are o influență foarte favorabilă asupra pielii și o ferește totodată de șoareci și cloțani, cari vor să roadă încălțăminte.

Lângă ea ședea și un șerpe vânet, ce se uita galeș la ea. Adam porunci femeii să intre în corabie, femeia însă nu voi până nu luă cu ea și pe șerpe.

Adam pricepu ale cui fapte sunt toate acestea, și cine e cel-ce se chiamă șerpe, însă ca omul iubitor de pace, tăcu mulcom.

Merseră ei cât merseră pe mare, și numai ce dela o vreme corabia da să se cufunde. Șerpele se lăsa greu, ca să facă posnă, să începe pe Adam și el cu Eva să scape.

Adam voi să-l omoare, dar el iute se prefăcu în șoarece, și se ascunse între niște cuveie.

Dar nici acolo nu stătu locului, ci se apucă să roadă corabia. A ros cât a ros, până ce a făcut o găurice cât încăpea degetul, pe unde apa năpădia să intre în corabie. Adam văzând și posna asta, luă mănua din mâna stângă, o svirli jos și ea se prefăcu în mătă. Măța prinse șoarecele și-l mănăcă.

Pentru săpunari. Uleiul de nucă de cocos se poate cunoaște dacă este cuprins în săpun în modul următor: Intr'o soluțiune ferbinte de săpun se toarnă câteva picături de acid sulfuric. Dacă săpunul conține acest ulei, imediat se produce mirosul caracteristic al acestui ulei.

DIVERSE

Monopolul alcoolului în Ungaria. Ministrul de finance a declarat în ședința comisiunii financiare a dietei, că experiențele cu monopolul alcoolului (spirtului) au reușit pe deplin în Rusia. Este posibilă introducerea ei și în Ungaria, dacă va consimți a se alia la acest proiect și Austria.

Armăsarii comitatului Sibiiu. Dela comisiunea comitatensă pentru prăsirea de cai se face cunoscut, că pentru anul curent sunt plasați armăsari de prăsilă: la stațiunea de mânăzit Alțina cinci armăsari (toți cinci cu taxa de mânăzit câte 4 cor.), la Brad doi armăsari (taxa 4 cor.), la Hosman doi armăsari (taxa 6 cor.), la Șura-mică doi armăsari (taxa 4 cor.), la Marpod patru armăsari (taxa 4 cor.), la Apoldul-superior (Ap-mare) trei armăsari (taxa 4 cor.), la Sibiiu cinci armăsari (taxa: trei câte 4 cor., unul 6 cor., unul armăsarul *«Csatlós»*, 20 cor.), Șelimbăr doi armăsari (taxa ... cor.), Săsciori doi armăsari, Sebeșul-Săsesc doi armăsari (taxa 6 cor.), Slănic trei armăsari (taxa 6 cor. și unul 2 cor.), Nocrich trei armăsari (taxa 4 cor., unul 6 cor.), Vurpăr trei armăsari (taxa 4 cor.), Jina trei armăsari (taxa 2 cor.) și Gârbova doi armăsari (taxa 4 coroane).

Albirea lânii. Pentru a se albi și face lâna moale, se întrebuintează 6 klgr. carbonat de sodă, 1 litru amoniac și jum. gram metyl violet. Aceste cantități sunt îndestulitoare pentru 100 klgr. lână.

Ear satana eși din mătă numai schinței prin perii ei.

Și de-atunci mătă prinde șoareci și-i mânăncă, ear când o frece pe spate lasă schinței, de aceea strălucesc ochii măței noaptea ca la dracu.

G l u m e.

— Ioane, ai pus apă în lapte azi dimineață?

— Da, stăpâne.

— Apoi nu știi că este oprit și păcat de D-zeu?

— Dar d-ta mi-ai zis să amestec apa cu laptele.

— Așa este, dar eu ți-am zis să pui apa întâi și să torni laptele peste ea. Atunci putem spune ori și cui, că noi nu punem apă în lapte.

Prăsirea porcilor.

(Urmare).

(Retipărirea interzisă).

Timpul de împărechere la scroafe variază după dezvoltarea diferitelor rase și cade între 10 și 14 luni.

Prin împărecherea prea timpurie rasele degenerază (se slutesc). Vierul încă nu-l vom folosi la împărechere până-ce nu ajunge etatea de cel puțin un an. Pentru reproducțiune îl vom folosi numai 3—4 ani, căci de atunci încolo începe a deveni prea greu și răutăcios. Scroafele încă nu le vom folosi pentru prăsilă mai mult de 5 ani, dela etatea de 6 ani înainte fertilitatea lor începe a scădea.

Pentru 20—40 scroafe avem necesitate de câte un vier.

Durata căldurilor la scroafe este 30—40 ore și dacă nu s'a sărit cu succes de vier, ele se reînnoesc tot la 1—2 săptămâni. Ivirea acestor călduri nu este legată de un anotimp oare-care și se poate ivi peste tot anul, de aceea unde ținem porcii la grajd, vom întocmi ca scroafele să fete de 2 ori pe an. Odată primăvara prin Martie și a doua-ora prin Septemvrie.

Acolo unde porcii se țin la pășune, vom face ca scroafele să fete numai odată pe an și numai primăvara când este ceva mai cald.

Durata gestațiunii (îngreunare) la scroafe este 16—18 săptămâni. Pentru fâtat vom îngriji de un adăpost cu un așternut bun. Numărul purceilor fâtați poate să se sue și până la 18, vom lăsa însă scroafei numai atâția, câți poate alăpta după numărul țitelor, care poartă lapte.

Alăptatul purceilor trebuie supravegheat la început, ca pe de-o parte scroafa să nu turtească din purcei, ear' pe de altă parte ca și cei mai slăbuți să ajungă la țitele mai bogate în lapte.

Cei meniți pentru prăsilă îi lăsăm să sugă 7—8 săptămâni, ear' cei pentru măcelărie 3—4 săptămâni. Înțărarea se face ca la toate celelalte animale, treptat. La început vom da purceilor a bea zăr sau lapte subțiat cu apă, cari le îngroșem tot mai mult cu țărițe sau făină de porumb (cucuruz).

Purceii meniți pentru prăsilă îi separăm după sex când îndeplinesc a 3—4 lună, ear' purceii masculini care nu-i ținem pentru prăsilă, îi vom castra (jugăni, curăți) încă pe când sug, adecă când sunt de 4—5 săptămâni.

Nutrirea porcilor.

După-cum am amintit mai înainte, prin porc putem validita o mulțime de materii, care se produc în economia casnică și fabrici de industrii agricole și care de altcum s'ar lăpăda ca ceva fără de valoare (preț). Astfel avem lăturile de pe la bucătărie, apoi borhotul (lături) ce rezultă la fabricarea spirtului, colții rămași dela orzul pentru fabricarea berei, rămășițele dela fabricarea zahărului, zărul dela lăptărie, turtele rămase prin extragerea uleiului din diferite sămânțe și altele. Afară de aceasta mai putem nutri porcii cu cartofi și sfeclă de nutreț crude sau ferte și

sdrobite. Vara mai putem nutri porcii și cu trifoiu, lucernă, burueni verzi, foi de curechiu, bostani etc.

Bine înțeles, că toate materiile enumerate până acum, afară de orzul incolțit dela fabricarea berei, turtele de ulei și zărul conținând puține materii hrănitoare și fiind foarte apătoase, nu vor îngrășa porcii nutrindu-i numai cu acestea. Afară de aceasta grăsimea și slănina lor devine uleioasă și moale.

Ca nutrețuri excelente pentru porci avem în prima linie boabele cerealelor și leguminoaselor precum: porumb, orz, mazere, bob, hrișcă etc. Un nutreț tot atât de valoros este ghinda și jirul. Să mai pot nutri porcii și cu carnea altor vite tăiate anume pentru acest scop.

Vom observa însă, ca vita omorită să nu fi suferit de o boală contagioasă (molipsitoare), cum este de exemplu dalacul, tuberculoza (oftica) etc.

Codina dela arie încă ne dă un nutreț prețios pentru porci, mai ales, dacă o opărim sau ferbem, o dăm la mâncare. Dacă nu o opărim sau ferbem, ne vom feri a căra băligarul lor îndată la câmp, căci multe sămânțe de burueni ne fiind mistuite, ele pot răsări, și ne îmburuează locul.

În tot cazul trebuie să ne îngrijim, ca porcul să aibă la dispozițiune și apă curată pentru beut.

Îngrijirea porcilor.

Este o idee greșită, că atribuim porcului rîvna cătră necurătenie. Motivul (causa) ce-l face să se culce în mocirle este, ca să îndepărteze de pe corpul seu sudoarea și grăsimea, care îi produce mîncărime pe pele. Mocirle conținând materii leșioase disoalvă (topește) grăsimea și sudoarea și astfel porcul se simte mai bine. De aceea vom îngriji în prima linie de curățenia corpului, dând ocaziune porcilor mai ales vara să se scalde cât se poate de des. Englezii își iau osteneala a spăla porcii lor în fiecare zi.

Grajdurile în care îi ținem, încă trebuie să fie astfel întocmite, ca cea mai mare curățenie să se poată păstra atât în privința podelei, cât și a vaselor în care le dăm mîncarea.

Oile.

(Ovis aries.)

Pentru crescătorii de animale domestice, oile au mare însemnătate, cu deosebire unde sunt siliți a lăsa o mare parte din locurile lor ca pășune, ne putându-le preface în arături. În general oaia iubește pășuni pe locuri mai ridicate și cu ierburi dulci. Pășuni umede și băltoase produc multe boale precum de ex. gălbeaza. O climă prea aspră oile nu pot suporta, ca d. e. vitele mari cornute.

Foloasele ce avem dela oi este lăna, laptele, carnea și peile de miei. Pentru producțiunea lănei și a laptelui se potrivește mai bine proprietatea mare cu pășuni întinse. Dacă lipsesc aceste, producțiunea se va îndrepta mai mult asupra producerii carnei și a meilor.

Rasele oilor.

Să presupune, că oaia este cel mai vechiu animal domestic și cultivându-se de toate popoarele vechi și aproape în toate părțile pământului, este natural, că s'au format o mulțime de rase (feluri). Pentru noi prezintă interes cu deosebire oile ce le găsim în țeară la noi și acelea care deși străine, ar putea, prin amestecare cu oile noastre să le îmbunătățească. La noi găsim trei rase de căpetenie: țigae, țurcană și stogoșe.

1) *Rasa țigae* sau de *câmp*. Este rasa cea mai frumoasă ce posedăm. Statura este mijlocie, capul bine format, picioarele sunt puternice. Berbeci cu coarne tari, încovoiate și cu virfurile îndreptate în afară; lâna este fină, scurtă, dar' deasă și creată și nu conține fire groase și țepoase. Coloarea lânii este în general albă, găsim însă și de culoare neagră, roșietică, fumurie și pătată. Această rasă merită o deosebită atențiune a cultivătorilor noștri, mai ales la câmp, locul cel mai potrivit pentru ele, de oare-ce ele au lâna cea mai fină în țeară la noi, care se produce în cantități mai mari și prin urmare are și un preț mai bun.

2) *Rasa țurcană, barsană* sau de *munte*. Această rasă este cea mai răspândită în țeară la noi și o găsim cu deosebire la munte. Ea este mai rezistentă decât țigăile, în schimb însă lâna lor este mai aspră și mai bătoasă și mult mai inferioară lânii țigăi. Producțiunea de lapte este mai mare ca la cea precedentă.

3) *Rasa stogoșe* sau *stogomană*. Este după toate probabilitățile un produs al încrucișării între rasa țigae și cea țurcană. Lâna stogoșe este inferioară lânii țigăi, dar mai fină și nu așa de aspră ca cea țurcană. Această rasă se găsește pretutindenea atât la șes, cât și la munte.

Ca rasă străină ce merită a aminti aci este:

4) *Rasa merino*, numită și *spaniolă*. Ea există la noi mai mult numai după numire. Rasa merino este originară din Spania; are un corp mijlociu, berbecii cu coarne sucite în formă de spirală (surup) și alipite de cap. Oile sunt de regulă fără coarne. Lâna este foarte fină și prin urmare creată, așa încât îmbracă corpul oii uniform (deopotrivă) și peste tot. Această rasă a fost adusă de proprietari și la noi în țeară și se presupune, că oaia țigae să fie produsul încrucișării acestor merino cu rasele indigene (dela noi). Rasa curată merino este foarte gingașe atât în privința climei cât și a nutrețului, de aceea prăsirea lor prezintă pentru noi mari dificultăți (greutăți). Cu toate acestea este recomandabilă pentru a face încrucișări cu ea cu deosebire cu țigăi, pentru a le îmbunătăți și mai mult lâna.

Etatea oii.

Oaia trăiește sub împrejurări favorabile până la 15 ani, însă de oare-ce este supusă multor boale, rare ori trece peste 10 ani. Mortalitatea este cu atât mai mare cu cât împrejurările în care trăiește sunt mai nefavorabile

mai ales în localități, care nu corespund pe deplin naturei ei. La noi în țeară putem calcula, că din 100 mor 10 până la împlinirea de un an și din câte 100 rămase câte 5 pe fie care an până la împlinirea a 6 ani. Bine înțeles, că în acest număr nu se cuprinde numărul oilor ce ar muri dintr'o boală epidemică (molipsitoare).

După sex și etate numim oile: *miei și mieluțe, cărlani și cărlane* până la etatea de un an; *miori și mioare* până la doi ani. Mamele se numesc în general oi. Oile masculine se numesc *berbeci* și dacă se castrează (curată) se zice *berbeci bătut*. Oile ce au fâtat și li-s'au luat îndată miei se numesc în același an *aplecători*, iar acelea care au rămas fără miei *sterpe*; după ce li-s'au luat miei pentru a-i înțerca *mânzări*. Oile bătrâne improprii (netrebnice) deja pentru prăsilă iau numirea de *babane* și turma compusă numai din acestea se numește *Canara*.

Ciobanii au obiceiul a fixa etatea oilor de regulă după numărul mieilor fătați, astfel vorbește de oaia de un miel de 2 miei etc. Primul miel fiind fâtat de regulă când oaia împlineste 2 ani, se poate ușor deduce etatea oii după numărul mieilor ce a avut. Bine înțeles acest metod nu este tocmai sigur, de oare-ce oaia a putut rămânea stearpă în vre-un an. Mai exact să determină etatea oii după schimbarea dinților tăietori de lapte din falca de jos în dinți permanenți. Mielul când se naște are de regulă toți 8 dinții de lapte tăietori din falca de jos, sau dacă și nu-i are în acel moment, ei cresc foarte degrabă.

La 1—1½ an schimbă cei doi dinți din mijloc; la 1½—2½ ani cei de alături; la 2½—3½ cei de lângă aceștia; dela 3½—4½ se schimbă și cei dela margine, așa încât între etatea de 4½—5½ ani dinții tăietori din falca de jos sunt complet schimbați și înlocuiți cu dinți persistenți (care rămân). Dela această epocă înainte este greu a determina etatea oii după dinți.

Prăsirea oilor.

Dacă voim a prăsi oi, trebuie în fiecare primăvară să supunem turmele noastre unei cercetări amănunțite. Cu această ocaziune vom separa (da la oparte) toate animalele care nu ne convin și prin urmare le vindem sau le tăiem. Intre acestea vor fi toate oile slabe și care nu ne promit a trăi mult timp, precum și acelea care ar avea vre-un defect (greșală) corporal. Acelea, cari fată greu, cari nu-și iubesc miei și cari rămân adeseori sterpe, încă se vor exclude (îndepărta) dela prăsilă. În fine vom mai separa și acele animale, cari au trecut peste șase ani și acelea, cari au puțină lâna, ceea-ce se poate cunoaște, că lâna este foarte rară la grebăn.

Semnele, după cari putem deduce (cunoaște), că oaia este sănătoasă sunt: pofta bună de mâncare și vioiciunea în toate mișcărilor ei; cele cari rămân totdeauna în urma turmei cu capul plecat în jos, sunt de regulă bolnave. Oaia care perde lâna sau i-se poate smulge cu ușurință de pe corp, încă are o sănătate dubioasă (îndoelnică). Oaia sănătoasă are o piele roșietică, ceea-ce putem observa cu deosebire în jurul ochilor. O piele palidă și mai ales la piept este totdeauna semnul unei stări bolnăvicioase a oii. Botul oii sănătoase este totdeauna umed, dacă e uscat, e semn de boală

Advocatul poporului.

Cu ocazia adunării de dare, dacă nu se sechestrează din averea mișcătoare a celui dator, îndată trebuie avisat executorul despre numele proprietarului și proprietarul pe baza încunoștințării scripturistice primită dela acela în timp de 15 zile dela datul primirii să-și înainteze cererea la judecătoria reg. cercuală, ear rubrul să-l arete la executor. In contra procedurii executării de dare în termen de 8 zile se poate intenta pîră la direcțiunea financiară. (Art. de lege XLIV § 54 din 1883 și art. de lege LX § 100 din 1881).

Turbarea vitelor sau casurile de bănueli sau prepuse, îndată trebuie înștiințate antistiei comunale și pentru-ca să nu primejduim și pe cele sănătoase, trebuie separate de cătră acelea. (Art. de lege VII § 67 din 1888).

In casuri de cumpărări a mărfurilor pachetate, dacă acele pachete conțin mai puțină marfă de cât este semnalată, cu pîra trebuie să ne adresăm la pretură, conform art. de lege XXXIV § 8 din 1893.

NOUȚĂȚI

Domnii abonenți ai foii noastre, cari încă nu și-au achitat abonamentul, sunt rugați să binevoască a grăbi cu trimiterea aceluia, pentru-ca regulata expediție a foii să nu sufere întreruperi.

† **Nicolau Cristea**, asesor consistorial în Sibiu, unul dintre cei mai valoroși luptători naționali, a încetat din viață Vineri dimineața. — Trimitem jalnicei familii condolențele noastre.

Dl inspector reg. Réthi Lajos în 5 Februarie n. a făcut vizită școalei noastre din Orăștie din toate punctele de vedere. Depărtându-se s'a exprimat că este pe deplin satisfăcut atât cu sporul cât și față de buna ordine ce a aflat întru toate.

Dacă timpul e plăcut, sigur va continua visita și la celelalte școale din acest tract

Pentru învățători. Ministrul de culte și instrucțiune publică prin o ordinațiune specială imputernicește d'acum încolo pe respectivii inspectori școlari reg. de-a legalisa valid și fără taxă eventualele acte trebuincioase învățătorilor.

Petreceeri. Meseriașii români din Brad, arangiază Sâmbătă la 2/15 Februarie a. c. o producțiune teatrală împreună cu joc în sala hotelului «Central».

Se vor preda piesele: 1. «Moțul și Săciul» de V. Alexandri. 2. «Musa dela Burdujani» de C. Negruzzi. 3. «Mama Anghelușa».

— La 9 Febr. n. a. c. se va aranja de cătră meseriașii români din Poiana o producțiune teatrală. Se vor juca: «De necaz», teatru sătesc de Th. D. Speranță. «Tata și fiul», dialog de Iacob Murășianu. «Drumul de fer» și «Herșcu Boccegiul» de V. Alexandri.

— La 9 Februarie n. a. c. se va aranja în localitățile pictorului S. Henția din Sebeșel o producțiune musicală-declamatorică împreună cu dans.

— Sâmbătă la 15 Febr. n. a. c. se va ținea o producțiune teatrală împreună cu joc în sala dela «Călimănești» din Băița.

— Tinerimea română din jurul «Câmpul-Pânii» arangiază o petrecere cu dans în hotelul «Central», Sâmbătă la 15 Febr. n. c.

Concertul din Mercurea. Inteligența română din Mercurea și jur a aranjat în sara de 6 Ian. v. a. c. (Botezul Domnului) un concert cu concursul unui grup de teologi dela seminarul «Andreian» din Sibiu.

După-ce s'a înserat, un public numeros, mulți veniți chiar din depărtare, a umplut sala dela hotelul «Trei Arabi». Concertul s'a început la orele 7 și jum. Toate cântările au succes bine, mulțumită zelului conducătorului de cor, dl Seb. Ciocan, teolog curs. III. Cu deosebire au excelat compozițiile dlui I. Matei «Pe la poarta mândrei mele» și «Până când țineam cu codrul», cari au fost viu aplaudate; ba cea din urmă și repetată. După executarea programului s'a început cu o horă frumoasă și mare dansul. O mulțime de tineri se avântară în joc. Cuadrilul a trebuit jucat în 2 coloane, atât erau de mulți cei-ce jucau. Jocul a durat cu multă animație până în zori de zi, când toți se depărtară ducând cu sine frumoase și dulci impresii. Frumosul port seliștenesc era reprezentat de cele mai multe dame.

Peste tot concertul din Mercurea a reușit foarte bine, atât în partea morală, cât și materială, mulțumită muncii neobosite a conducătorilor. *E. N. P.*

Un acoperemânt de altar din pîr de om. Un credincios bogat din Londra a dăruit bisericii un acoperemânt pentru masa de altar, care nu e făcut din pînză, ci e țesut din pîr de om. El conține pîr negru, alb, blond și brun, tivitura e făcută din pîr roșu. Toți perii acestia sunt împlețiți în mod artistic. La acoperemântul acesta, lung de 3 metri și lat de 1 m., a lucrat un friser 10 ani. El l-a vîndut cu 44.000 cor.

Unificarea călindarului. Pastorul protestant Maurer, originar din München, a trecut zilele acestea prin București într'un turneu întreprins prin statele balcanice cu scop de a ținea conferențe pentru unificarea călindarului, întocmai cum a făcut anul trecut călugărul Tondini di Quarengo, care a ținut tot în acest scop două conferențe în București și Iași.

Mare incendiu (foc) pe muntele Athos. Mănăstirea Sfântul Paul de pe Muntele-Athos a ars Joi seara până în temelii. Starițul mănăstirii și nouă călugări și-au aflat moartea în flacări; douăzeci de călugări au îndurat arsuri grave, ear alți mulți au scăpat cu arsuri mai puțin periculoase. Minune, că pe când întreg edificiul mănăstirii a ars până în temelii și chiar și poarta de fer dela curtea mănăstirii s'a topit de năduful focului, biserica din curtea mănăstirii a rămas neatinsă de foc. Arhivul, bogat în acte și documente de mare valoare, a fost salvat.

Promontorul Athos e rezidența unei întregi republice de călugări, care constă din douăzeci mănăstiri, zece sate, 250 chilii solitare, și 150 locuințe de sihastri, în cari locuiesc circa cinci mii de călugări și tot atâția servitori (frați). Asupra călugărilor — de toate naționalitățile greco-orientale — guvernează o corporațiune compusă din douăzeci delegați și 4 presidenți. Această corporațiune administrează averea și îngrijește de tributul ce e a se solvi sultanului. Locuiesc la mijlocul muntelui într'un sat ce se află într'o poiană la înălțime de 2000 metri și are 400—500 locuitori, bărbați toți (femeile n'au intrare pe Muntele-Athos). Mănăstirile, bisericile și capelele sunt fundațiuni de ale diferitelor națiuni. In mănăstirea Lavra se află o bibliotecă vechiă, de foarte mare valoare.

Cum au pedepsit odinocară pe falsificătorii de vinuri. Oamenii din timpurile mai vechi nu cunoșteau gluma, dacă era vorbă de falsificare de vin. In anul 1876, la un anumit Ernt Jakab i-au tăiat capul pentru falsificare de vinuri și tot odată i-au vîrsat tot vinul ce l'a avut. Ernt nu a fost numai un fabricant de vinuri, ci el a scris și o carte referitor la știința aceasta. Cu ocazia decapitării, cartea referitoare la fabricarea vinurilor a fost arsă în mijlocul pieței.

O Româncă împușcată. In comuna Belinț (Bănat) frumoasa și tinăra fată a economului Damaschin Popescu, cu numele Maria, întreținea relațiuni de dragoste cu un anumit L. Rosenberg. De câteva zile însă fata rușinându-se de acest fapt, a rupt relațiile cu dînsul. In ziua de 17 Ian. Rosenberg a descărcat un glonț de revolver asupra fetei și a rămas moartă pe loc. Rosenberg a fost arestat și dat pe mîna procurorului din Timișoara. Inmormântarea Mariei Popescu s'a făcut cu mare jale.

Arderea Concordiei. Moara minată cu vapor «Concordia» din Budapesta, una dintre cele mai uriașe mori din țara noastră, a ars cu desăvîrșire. In cursul lucrărilor de stîngere au căzut în flacări trei pompieri, la a căror scăpare nici a gândi nu se mai putea. A dispărut și un lucrător, care pe timpul izbucnirii focului era ocupat la covate. Sigur și acesta a ars. Pompierii și miliția au făcut totul pentru a putea salva ceva, dar înzadar; întreg edificiul a fost mistuit total,

împreună cu mara cantitate de făină și cereale. Moara a fost asigurată pe trei milioane coroane.

Scandal în casinei din Becicherecul-mare. Zilele trecute a concertat în sala casinei din Becicherecul-mare un taraf de dame. Un oficer a luat parte la concert, dimpreună cu cânele seu. Prim-notarul orașenesc Dr. Persici, care înlocuiește pe căpitanul poliției suspendat, a dispus alungarea cânelui din sală, din care cauză s'a iscat o scenă turbulentă între oficer și prim-notar. Drept consecuență au urmat provocări la duel atât între oficer și prim-notar, cât și între secundanți. Afacerea a produs mare senzație în oraș.

CALENDARUL ECONOMIC.

Ce să facem în Februarie?

Cerne bucatele de sēmēnță. Cară și împrăstie gunoiul, ca pe când se desghiață, zama lui să intre în pământ. Când timpul e frumos, începe aratul dacă pământul e potrivit spre acest scop. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua în jurul pomilor. Curățește livezile de mușuroaie, petri și măracini și pe unde locul e gol, samănă iarba. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de-a fâta pierd mieul, ear celor fătate li-se strică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre miază-zi a pomilor cari sunt sănătoși, le împlântă în nēsip ori pământ umed până la folosință. Sfirșește curățirea pomilor de omide și când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși, ear pe cei bătrâni de toate necurătențiile. Retează pomii, ca nu cumva întârziindu-se să înceapă circularea sucului. Pomișorii din școala de sēmēnță se pot transmuta în școala de pomi, unde vor fi nobilitați.

Lucrul început în paturile calde în luna Ianuarie, se continuă. Acestea în timp frumos și cald trebuie aerisate. Putem sămăna: chil, caralabe, varza timpurie, salată, țeler, morcovi, pătrîngei și castraveți.

În viie dacă gunoiul nu s'a împrăstiat până acum, să se împrăstie. Butășitul, tăiatul și alte lucrări rămase de toamna se pot continua.

Vitele trebuie bine hrănite pentru redobândirea puterii la începerea lucrului de primăvară.

De stupi trebuie îngrijit ca să nu fie conturbați prin larmă, mișcare, cu un cuvânt de nimic, să fie la bun adăpost și păziți de șoareci.

Onoratul public din loc și din jur, care a binevoit a lua parte la înmormântarea iubitelui nostru părinte, **Iosif Dumitru**, întemplată la 19 Ian. a. c., precum și acei domni, cari fiind în depărtare, ne-au trimis adrese de condolențe din tristul incident, binevoiască a primi pentru aceasta sincerile noastre mulțumite.

Beriu, la 5 Febr. 1902.

În numele jalnicei familii
Simion Vlad.

Evidență

pentru oficiile parohiale și protopresbiterale.

Februarie.

Ținerea sinodului protopresbiteral ordinar. (§. 45. Statutul organic).

Dela 25—28 Februarie un termen pentru depunerea examenului de calificare preoțească. (Nr. 89 pot. sinod. arch. din 1878. Vezi și August).

28 Februarie, termenul pentru depunerea examenelor de pe cursul III. pedagogic pe cale particulară. (Vezi: „Dispozițiunile“ de pe pagina 121).

Cursul pieții din Budapesta

— în 6 Febr. 1902 n. —

	per 50 klgr.
Grâu	cor. 9.35 până la 9.55
Săcară	7.85 „ „ 7.90
Cucuruz	5.10 „ „ 5.20
Ovės	— „ —
Fasole	— „ —
Mazăre	— „ —
Linte	— „ —
Cânepe	— „ —
Mac	— „ —
Trifoiu	45.— „ 53.—
Lucernă	— „ —
Mohor	— „ —
Hirișcă	— „ —
Unsoare	53.— „ 53.50
Slănină	43.— „ 43.50

Calendarul săptămânii vechiu și nou.

Dum. lui Zaheu, ev. Luca, cap 19, g. 3. v. 3

Dum.	27 (+) P. Ioan gur. d aur	9 Apolonia
Luni	28 C. P. Efreim Syrul	10 Scolast.
Marti	29 Aduc. moast. s. Ignat	11 Eufrosina
Merc.	30 (+) S. S. Vas. Gr. Ioan	12 Eulalia
Joi	31 S. P. Kir și Ioan	13 Catarina
Vineri	1 Febr. S. M. Trifon	14 Valentinus
Sămb.	2 (+) Stret. D. Is. Chr.	15 Faustinus

Tirgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 9—15 Febr. n.

9. Cozven. Șimand.	guresc. Jibeu. Mocrin.
10. Cetatea - de-baltă. Ilonda.	Sănmărtinul. Homorodului. Șoborșin. Supurul de jos. Tășnad.
11. Huedin.	
12. Vahnea.	
13. Beiuș.	15. Hațeg. Turda.
14. Ațel. Cianadul-un-	

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Ioan Fleșeriu.**

20—1902. tlekv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. járásbíróság mint tlekv. hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Moldován Szilvius végrehajthatónak Krak Dotyicza és t. végrehajtást szenvedők elleni 106 kor. 80 fil. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (az algyógyi kir. járásbíróság) területén lévő a Poiana-Valeaiepin fekvő a poiana-valeaiepi

203 számú tlekvben A + 1. rend. 748—751. hrszám ingatlanra 82 kor. A + 3. rd. 2998—3000. 3003—3005 hrszámra 85 kor. A + 4. rd. 3125 hrszámra 33 korona. A + 5. rd. 3978 hrszámra 9 korona. A + 6. rd. 4255. 4257/1. hrszámra 28 kor. A + 7. rd. 4513. hrszámra 9 korona. A + 8. rd. 4541—4544. 4548. hrsz. 5 kor. A + 9. rd. 4978—4992. 5001—5020. hrsz. 85 kor. A + 10. rd. 5027—5034 hrszámra 54 kor. A + 11. rd. 5099—5111. 5118—5127. 5132—5136. helyrajzszámra 161 korona. A + 12. rd. 5214—5218. hrszámra 21 kor. A + 13. rd. 5848—5850. hrszámra 33 kor. A + 14. rd. 6171—6175. hrszámra 54 kor. A + 15. rd. 7130—7132. 7132/a hrsz. 14 kor. A + 16. rd. 7461—7464 hrszámra 2 kor. A + 17 rd. 7954—7957. hrszámra. 24 kor. az u. o. 373. sz. tlekvben A + 1. rd. 4004/3. 4004/4. 4004/5. hrsz. ingatlanra 415 kor. továbbá az u. o. 387. sz. tlekvben A + 1. rd. 4450—4454 hrsz. ingatlanra 43 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az 1881. évi LX. t.-cz. 156 §-nak alkalmazásával az árverést elrendelte.

Végül megjegyeztetik, hogy ezen árverés a poiana-valeaiepi 387 sz. tlekvben C. 4. sz. alatt az özv. Robotin Rusalina javára bekebelezett haszonélvezeti jogot nem érinti, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi április hó 1-ső napján délelőtt 9 órákor Poiana község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyamal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiáltott szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tlekv. hatóság.

Kelt Szászvárosban, 1902. évi január 5-én

1—1 (17) *Sóhalmi,*
kir. aljbíró.

997—1901. sz. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETmény

Alulírt bírósági végrehajto az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1901. évi Sp. 1. 207/3 számú végzése következtében Dr. Draja Eneas ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénzüintezet javára Tonikon Adam és t. ellen 130 kor. s jár erejéig 1901. évi okt. hó 18-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 720 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: marhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek v.-hunyadi kir. járásbíróság 1901. évi V. 527/2 számú végzése folytán 130 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi november hó 2 napjától járó 8% kamatai, 1/3% válto díj és eddig összesen 87 kor. 40 fill. biroilag már megállapított költségek erejéig Batizon alperesek lakásán leendő eszközésére 1902 évi február hó 14 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt V.-Hunyadon, 1902 évi jan. hó 25 napján.

1—1 (9) *Daczo Ernő,*
kir. bir. végrehajto.

„CORVINEANA“ institut de credit și economii în Hunedoara.

Active. — Vagyon.

Bilanțul general cu 31 Decembrie 1901.

Pasive. — Teher.

	cor.	fl.		cor.	fl.
Cassa în număr — Kézpénz készlet	15.218	15	Capital social 700 acții à 100 cor.	70.000	—
Escomptul de cambii — Leszámitolt váltók	460.630	—	Részvénytőke 700 drb. à 100 kor. részvény	—	—
Imprumuturi pe obligații — Kötvény kölcsön	18.732	58	Fondul de rezervă — Tartalék alap	38.773.61	—
Mobiliiar — Leltár	—	—	Fondul de garanție — Biztosít. alap	41.521	09
10% amortisare — leírás után	835	—	Reescompt — Visszleszámitolás	14.145	—
Realități (edificii inst) — Ingatlan vagyon	36.684	84	Depuneri spre fructificare — Takarékos betétek	384.118	89
Diverse conturi debit. — Különféle tartozó számlák	925	06	Interese anticipate — Atmeneti kamatok	6.239	60
			Diverse conturi creditoare — Különféle követelő számlák	153	48
	533.025	63	Profit net — Tiszta nyereség	16.847	57
				533.025	63

Debit. — Tartozik.

Profite și Perderi cu 31 Decembrie 1901.

Credit. — Követel.

	cor.	fl.		cor.	fl.
Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
pentru depuneri — betétek után	19.920.15		dela cambii escompt. — leszámitolt		
petr. fon. de res. — tartalék alap részére	1.232.10		váltók után	35.893.05	
de reescompt — visszleszámitolási kamatok	653.10	25	dela impr. pe oblig. — kötvény		
Spese: — Költségek:			kölcsön után	1.218.27	32
luminat, încălzit, etc — vilagítás, fűtés, stb.	2.395.79		Provisiuni — Jutalékok	18.452	39
salare — fizetések	4.044.00		Chirie — Házbér	1.635	—
porto — postabér	286.60				
timbre — bélyegek	119.82	21			
Contribuțiune: — Adó:					
directă — egyenes	4.615.66				
10 p. dare după int. dep. — 10 p. a betéti					
kam. után	1.992.02	68			
Amortisare de mobiliiar — Leírás a leltár számlán	92	—			
Profit net — Tiszta nyereség	16.847	57			
	52198	71		52198	71

Hunedoara, la 31 Decembrie 1901.

George Oprea m. p.,
director execut. — vezér igazgató.Nicolae Stoichita m. p.,
cassar. — pénztárnok.Nicolau Macrea m. p.,
comptabil — könyvelő.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile duse în bună regulă. — Megvizsgáltott s a teljes rendben vezetett könyvekkel összehangzásban találtott.

Comitetul de supraveghere: — Felügyelő bizottság:

Otto Popovits m. p.
președinte. — elnök.

Eduard Toth m. p.

Buda Béla m. p.

Ioan Tath m. p.

SALVATORUL VIETII.

O poveste adevărată din viață, de Făbián András, Turkeve. (Reproducerea oprită).

De când e lumea lume, nimeni n'a avut așa mare folos de știința de carte ca tatăl meu, care a fost foarte greu bolnav, și dacă a scăpat, are s'o mulțumească faptul, că a știut ceti.

Opt ani l'a zăcut de boala de stomac, colici și chiar și anemie. Vara suferea în fiecare an de palpitații și dureri de inimă. Acestea erau boalele interne; dar' suferea și de gicht, reumatism, dureri de șale îngrozitoare, și nimic nu-i ajuta! Iși cheltuise toată averea cu leacurile și toată ziua sta în perne lângă sobă, cetind din cartea de rugăciuni și din calendar. De-odată cetind, bătrânul exclamă:

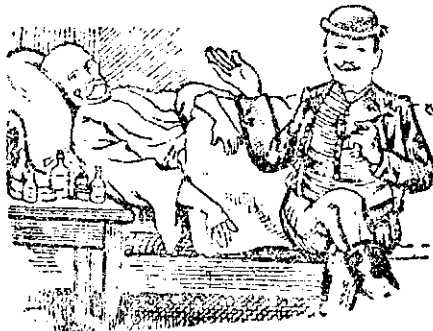
— Asta-i!... — Ce? întrebăm noi.

— Asta-i! Repetă el, arătându-ne o poveste intitulată:

„Secretul unui om bătrân“, în care spune Stefan Szabó jun., cum n'a putut să-i ajute nimic pe lume, decât vestitul Fluid-Elsa din farmacia Eugen V. Feller din Stubica, Strada Bisericii (com. Agram), cu care s'au mai vindecat o mulțime de oameni din satul lui. Noi n'am vrut să sricăm voia bună a bătrânului, și i-am comăncat dela farmacia Eugen V. Feller din Stubica (Kirchengasse) „la sfânta Trăime“, cu 5 coroane, 12 sticle de Fluid-Elsa, căci mai puțin nu trimite. Farmacistul mi-a trimis cu ramburs duzina de sticle cu Fluid-Elsa, împreună cu indicațiunile de întrebuințare, și el însuși a plătit taxa postei.

Patrusprezece zile a băut bătrânul nostru tată, la fiecare oră, câte 20 de picături de Fluid-Elsa într'o linguriță de lapte, și în fiecare seară și dimineață s'a frecat pe trup cu acel Fluid-Elsa. Dela ziua a nouă, i-at fost deja mai bine și a început cu încetul să umble. În două săptămâni a jós pe deplin sănătos.

În grabă a'afat tot satul și împrejurimea, că tatăl nostru s'a făcut sănătos. Toți au comăndat Fluid-Elsa și tuturor li-a ajutat. Amintesc aci numai câteva cazuri: Stefan Dandur suferea de slăbia ochilor, din cauză de bătrânețe; era aproape orb, când a început să întrebuințeze Fluid-Elsa. În șase săptămâni

vedea ca un tinăr. Ioan Nagy, și alți douăzeci aveau junghiuri, vătămături, dureri de cap și de șale, tușeau foarte rău și avuseseră și influență. Și pe toți aceștia Fluid-Elsa i-a făcut pe deplin sănătoși. Femeea lui Erőș avea amețeli, dureri de pept și friguri. Găzdarita preotului avea orbanș în față, rane pe picioare și dureri de gât. Șase copii ai lui Kolompár András au avut de-odată galbinare și au suferit de limbrici și lipsă de scaun. Fluidul Elsa a lui Feller pe toți i-a vindecat și a ajutat pentru toate boalele câte există.

Fluidul Elsa a devenit din ce în ce mai renumit; oamenii săraci au adunat bani împreună și au cumpărat 4 duzine cu 16 coroane, ca să le vină mai ieftin. Chiar și pentru vite și porci a ajutat. Tatăl meu s'a gândit mult, cum se-i mulțumească d-lui Eugen V. Feller, care i-a salvat viața. Când, într'o zi ne întoarcem dela biserică ne-a zis: Am să mulțumesc științei de a ceti, că am găsit acest minunat leac în calendar. Scrie deci, iubite fiule, farmacistului Feller, cât de bolnav am fost, și că numai Fluidul-Elsa m'a salvat. Și să nu cruțe cheltuiala de a o publica aceasta prin ziare și calendare, ca să știe toată umca, cât de minunat și trebuincios este Fluidul-Elsa.

Voi, iubiti cetitoi: dacă vreți să comandați Fluid-Elsa, adresați-vă în chipul următor:

Eugen V. Feller farmacist în Stubica, Kirchengasse (Com. Agram).

Dacă comandați 12 Sticle din »Elsa-Fluid«, plătiți 5 coroane; 24 sticle costă 8 cor. 60 fl., 3 duzine (36 sticle) costă 12 cor. 40 fl., franco cu descrierea modului de folosire și cu cutie, celor-ce îl comandă, doresc să le folosască ca și mie.

Să dea D-zeu, ca acest minunat leac să nu se isprăvească nici când și să ajute fiecăruia ca și bătrânului meu tată.

Veritabilul „Elsa-Fluid“, atât pe descrierea modului de folosire, cât și pe etichetă trebuie să poarte marca aci alăturată, cu numele „Elsa“ și subscrierea „Feller“. Analisată de comisia sanitară și garantată. La expozițiile din Paris, Roma, Londra, Nizza și Berlin „Elsa-Fluid“ a fost decorat cu medalia de aur.

Comandați „Elsa-Fluid“ cu rambursă postală și prin alăturarea costului.

Nu numai bolnavii, ci chiar și cei sănătoși să folosască „Elsa-Fluid“, pentru întărirea nervilor, pentru înfrumșetarea și frăgezimea tenului, contra mătrefei și a căderii părului și ca parfum pentru odae.

(3) 2-2

În decurs de 18 ani am suferit de diferite răni foarte suferitoare; nimeni și nimic nu mi-a putut ajuta decât „Elsa-Fluid“ care m'a vindecat de tot: A Höngschnabel Körösbánya.

Cine dorește să primească „Elsa-Fluid“ de Feller veritabil, să comande la:

EUGEN V. FELLER,

farmacist în Stubica, Kirchengasse (Com. Agram).

Depositul principal în Budapesta: la farmacia Iosif de Török, Königsgasse Nr. 12.

Eggers „Reichs-Palatin“ farmacia Vaczi körut 17. și la farm. Béla Zoltán, Grosse Kronengasse Nr. 23.

La toată lumea îi voi spune și scrie, că numai renumitul „Elsa-Fluid“ al lui Feller mi-a salvat viața — așa scrie: Szabó István jun. Pákozod.